

راهنمایان زندگی

در روزگاری که مردم، گمراه و سرگردان بودند، با یکدیگر دشمنی می کردند، بت می پرستیدند و جهان را آفریده ی پروردگاری به جز خدای یکتا می دانستند، خدای مهربان از میان انسان های نیکوکار، پیامبرانی را برگزید تا پیام های او را به مردم برسانند.

پیامبران، پیام الهی را به بندگان خدا می رساندند و راه راست را به آنان نشان می دادند. پیامبران، نشانه های روشن و آیات الهی را برای مردم بازگو می کردند و راه و رسم خوب زیستن را به آنان می آموختند.

آنها مردم را به عبادت خدای یگانه، راست گویی و درستکاری، امانت و پاک دامنی و خودداری از کارهای زشت دعوت می کردند.

کمی تعداد یاران، هرگز پیامبران خدا را ناامید و سست نکرد و فراوانی دشمنان، آنان را از وظیفه ی خویش باز نداشت.

این چنین بود که خدای مهربان همواره مردم را از نعمت پیامبران بهره مند ساخت. او برای آنان کتاب آسمانی فرستاد تا راه راست را بیابند و در آن قدم بگذارند. و سرانجام ...

با فرستادن آخرین و برترین پیامبر خویش - حضرت محمد صلی الله علیه و آله - نعمت خود را بر همه ی انسان ها کامل کرد.

محمد رسول الله - صلی الله علیه و آله - برگزیده شد تا کامل کننده ی راه پیامبران پیشین و تمام کننده ی وظیفه ی آنان باشد و مردم را به نیکی و نیکوکاری دعوت کند.
محمد - صلی الله علیه و آله - در خاندانی با عظمت و شایسته، دیده به جهان گشود.
در کودکی بهترین فرد روزگار و در بزرگ سالی شایسته ترین مردم بود.
این چنین بود که قلب انسان ها متوجه او شد.
کینه ها به وسیله ی او از بین رفت و شعله ی آشوب ها خاموش شد.
خدای بزرگ، حضرت محمد - صلی الله علیه و آله - را فرستاد تا مردم را به سوی حق دعوت کند. او نیز فرمان پروردگار را بدون سستی و کاستی به مردم رسانید و در راه خدا بدون ترس با دشمنان خدا مبارزه کرد.
محمد - صلی الله علیه و آله -
رهبر پرهیزکاران،
مژده دهنده ی رحمت
و آخرین پیامبر الهی است.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ
يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا
تَسْلِيمًا

(سوره ی احزاب - آیه ی ۵۶)

خداوند و فرشتگان او بر پیامبر بزرگ
خدا، حضرت محمد - صلی الله علیه
و آله - درود می فرستند؛ ای مردم
با ایمان، شما نیز بر او درود و
سلام فراوان بفرستید.

۱. با توجه به متن، پاسخ بده. ←

• چرا خداوند، پیامبران را به سوی
مردم فرستاد؟

• پیامبران خدا چه ویژگی هایی
داشته اند؟

۲. عبارت ها را کامل کن. ←

• حضرت محمد - صلی الله علیه
و آله - را «رحمتی برای همه ی
جهانیان» نامیده اند؛ زیرا او ...
• برای قدر دانی از زحمات پیامبر
خدا ...

۳. متن را با دقت بخوان و به

معنای آن فکر کن. 🕒

• یکی از اصول اعتقادی ما
مسلمانان، نبوت (پیامبری) است؛
یعنی، خداوند مهربان، پیامبرانی را از
میان انسان های خوب و نیکوکار
برگزید تا به هدایت و راهنمایی مردم
پیردازند و آنان را با دستورات الهی
آشنا کنند.

این کتاب...^۱

کتابی

پر از روشنی است و نور

کتابی

که بوی خدا می دهد

خدا

در تمام ورق های آن

حیاتی^۲ دوباره به ما می دهد

در آن برگ های سپیدش

خدا،

گل و نور و زیبایی انباشته

هزاران گل و بذرِ شور و امید

میان دلِ صفحه ها کاشته

در آن، جای داده

— چه زیبا و خوب —

خدا،

یک طبق^۳ هدیه از آسمان

۱- شعر از رودابه‌ی حمزه‌ای با تغییر

۲- حیات: زندگی

۳- طبق: ظرف چوبی بزرگ و گرد

همه

پر ستاره،

پر از نور ماه

همه

آبی

و روشن

و مهربان

✿ قرآن کتاب آسمانی ما مسلمانان است.

کتابی که از سوی پروردگار مهربان و توسط پیامبر بزرگ ما، به میان انسان‌ها آمده است.

خداوند در قرآن، راه و رسم زندگی را به ما نشان داده و تمامی دستورهای الهی و فضیلت‌های اخلاقی – از نماز و روزه و خمس و زکات و حج و جهاد تا انفاق و صدقه و راست‌گویی و مهربانی ... – را به روشنی بیان کرده است. ما مسلمانان قرآن را می‌خوانیم، می‌فهمیم و در عمل به آن می‌کوشیم.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ
(سوره ی فیل - آیه ی ۱)

آیا ندیدی که پروردگارت با اصحاب فیل
(ابرهه و لشکرش) چه کرد؟

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ
خَاشِعُونَ (سوره ی مؤمنون - آیه ی ۱ و ۲)

حقیقتاً مؤمنان به سعادت و رستگاری رسیدند
کسانی که در نمازشان متواضع و فروتن هستند.

و بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَ بِذِي الْقُرْبَىٰ وَ الْيَتَامَىٰ وَ
الْمَسْكِينِ (سوره ی نساء - آیه ی ۳۶)
و به پدر و مادر و به خویشان و یتیمان و درماندگان و
همسایگان نیکی کنید.

فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ (مزمل - ۲۰)
پس، هر چه میسر شود، از قرآن بخوانید.

۱. متن ها را بخوان. ←

۲. به تصویرها توجه کن. ←

هر یک از تصویرها درباره ی یکی از
موضوعاتی است که در قرآن به آن پرداخته
شده است.

● کدام موضوع به کدام تصویر
مربوط است؟

● هر متن را به تصویر مربوط به

آن وصل کن. ←

برادرم، باز گرد!

شکّی ندارد که در این دوری، زندگی در مدینه برایش سخت و دلگیر خواهد بود.

به یاد روزهایی می‌افتد که طفل خردسالی بود؛ رسول خدا او را روی سینه‌اش می‌نهاد؛ او را می‌بوسید و لقمه در دهانش می‌گذاشت.

روزهایی که پیامبر خدا هم‌چون پدری مهربان، او را در آغوش می‌کشید و قدم به قدم به دنبال خود می‌برد.

او کودکی و نوجوانی خویش را در دامان پرمهر پسرعموی مهربانش، محمد گذرانده و شیوه‌ی گفتار و رفتار و آداب زندگی و ... را از او آموخته است.

در این سال‌های طولانی، هربار که آتش جنگی شعله‌ور شده، در

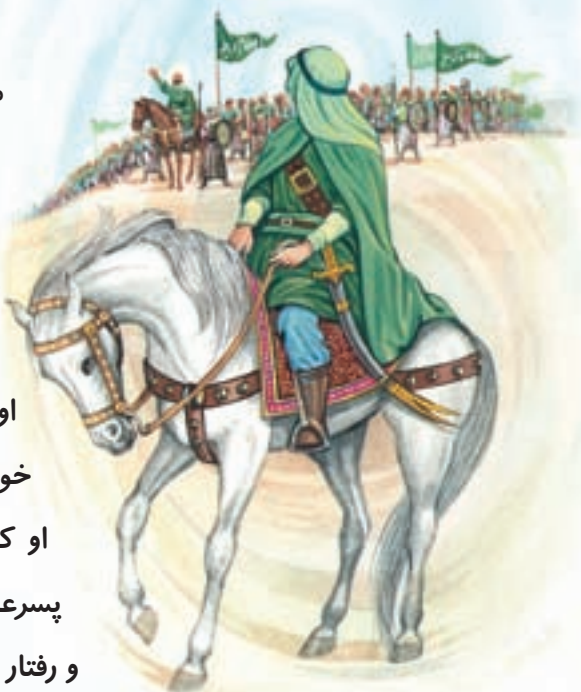
کنار او بوده است.

آن روز که پیامبر خدا، خویشان و نزدیکانش را در منزل خود به خداپرستی دعوت کرد، تنها کسی بود که به او ایمان آورد. آن روز نوجوانی بیش نبود.

آن شب که دشمنان، نقشه‌ی قتل پیامبر را کشیدند، تنها کسی بود که به فرمان رسول خدا، شجاعانه در بستر او خوابید، آن هنگام جوانی نورسته بود.

او، طعم تلخ سختی‌های بسیاری را چشیده است؛ زخم شمشیرها، زخم زبان‌ها، دوری از خانه و کاشانه، دوری از زن و فرزندان، خستگی، بیماری، تنهایی و ...
اما ...

این دوری برایش بسیار سخت و طاقت‌فرسا است.

با خود می گوید: این اولین باری است که به هنگام جنگ در کنار رسول خدا نیستم ولی این فرمان اوست و من ...

این بار به فرمان پیامبر خدا، باید در مدینه بماند. آری این، فرمان رسول الله است و او بی هیچ چون و چرایی آن را می پذیرد.

— علی جان، ... برادر من، ... به مدینه بازگرد! چشمان پر از اشکش به صورت زیبا و مهربان رسول خدا خیره می ماند.

نگاه رسول خدا با نگاه او به یک دیگر دوخته می شود. پیامبر بزرگ خدا — صلی الله علیه و آله — نمی خواهد علی را ناراحت و غمگین ببیند.

پس، بار دیگر لب به سخن می گشاید. — به مدینه بازگرد...؛ زیرا برای حفظ مدینه در مقابل توطئه دشمنان، کسی جز من و تو شایستگی ندارد... علی سکوت می کند.

— علی جان، آیا خشنود نمی شوی که بگویم تو برای من، مثل هارون^۱ برای موسی هستی؟ ...

همان طور که او جانشین موسی بود، تو نیز جانشین منی.

۱— هارون: برادر و جانشین حضرت موسی علیه السلام

۱. بیندیش، مشورت کن و به

کمک دوستان پاسخ بده.

معلم ما برای انجام دادن کار مهمی باید به سفر برود؛ بنابراین، مدتی در کلاس حاضر نخواهد شد اما کلاس ما تعطیل نمی شود. باید منتظر بمانیم و ببینیم که او کدام یک از افراد زیر را برای جانشینی خود انتخاب می کند.

آیا او یک پزشک را انتخاب می کند؟
یا یک مهندس را ...؟
آیا ممکن است جانشین او یک نقاش ماهر باشد؟

یا حتی یک نفر از دانش آموزان؟
چه کسی می تواند جانشین شایسته ای برای معلم ما باشد؟

● یک معلم برای انتخاب جانشین خود، چه ویژگی هایی را باید در نظر بگیرد؟

۲. با دوستت گفت و گو کن و از

او بخواه عبارت را کامل کند.

به نظر تو چرا پیامبر خدا، حضرت علی — علیه السلام — را به جانشینی خویش برگزید؟

● من فکر می کنم ...

میراث پیامبر

این، با شکوه‌ترین مراسم حجّی است که با حضور و دستور پیامبر خدا – صلی‌الله‌علیه‌وآله – برگزار شده است.

مردم زیادی در این مراسم شرکت کرده‌اند. افتخار آن‌ها این است که اعمال حج را به همراه پیامبر محبوبشان انجام داده‌اند.

اکنون مراسم تمام شده است و کاروان‌ها یکی یکی از مکه خارج می‌شوند. یاران پیامبر، دور ایشان جمع شده‌اند و از حضور در کنار وی بهره می‌برند.

ناگاه... گویی جبرئیل بر پیامبر نازل می شود.
آری! در این میانه‌ی راه، فرشته‌ی وحی از سوی خداوند پیامی آورده است.
— آیه‌ی دیگری از آیات الهی بر رسول خدا نازل شد.^۱

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ...

(سوره‌ی مائده - آیه‌ی ۶۷)

ای رسول خدا، پیامی را که از جانب پروردگارت به سوی تو فرود آمده است، به مردم برسان،
و اگر چنین نکنی، در حقیقت، رسالت الهی خویش را انجام نداده‌ای!
خدا تو را از شرّ دشمنان نگه می دارد.^۲

— این چه پیامی است که این جا و در چنین شرایطی، از جانب خدا رسیده است؟

یاران پیامبر خدا درباره‌ی این آیه می اندیشند و با خود می گویند:
— بی شک، پیام بسیار مهمّی است!

و پیامبر خدا به زودی آن را به مسلمانان می رساند و به فرمان خدا عمل می کند.

۱- نازل شد: از جانب خدا رسید.
۲- برگرفته از آیه‌ی ۶۷ سوره‌ی مائده

پیامبر و یارانش به راه خود ادامه می دهند تا به محلی به نام «غدير ا خم» می رسند. مکانی که خداوند مقرر^۲ فرموده تا آن پیام مهم به مردم برسد. کاروان ها یکی یکی می آیند و در کنار غدیر بار می اندازند. ده ها هزار نفر جمع می شوند و نماز ظهر را با پیامبر می خوانند. پس از نماز ... از جهاز^۳ شتران منبری ساخته می شود. پیامبر گرامی بر منبر می ایستد و سخنرانی مفصلی را شروع می کند؛ سپس، در انتها با صدایی بلند، خطاب به مردم می فرماید:

— آیا من رهبر و پیشوای شما نیستم؟

همه یک صدا می گویند: ای رسول خدا، شما رهبر و صاحب اختیار ما هستید.

در این هنگام، پیامبر اسلام دست علی بن ابی طالب — علیه السلام — را در دست می گیرد و بلند

می کند و در حالی که او را به مردم نشان می دهد، با صدای بلند می فرماید:

— «هر کس که من رهبر و مولای او هستم، این علی نیز رهبر و مولای اوست.

پروردگارا، با دوستان علی دوست باش و با دشمنان او دشمنی کن.

پروردگارا، یاران علی را یاری کن و بدخواهان او را خوار گردان.»

پیامبر خدا از منبر پایین می آید.

او خوشحال و خشنود است؛ زیرا وظیفه ی الهی خود را به خوبی انجام داده است.

مسلمانان گروه گروه ، می آیند و با شور و اشتیاق ، دستان حضرت علی — علیه السلام — را که

جانشین پیامبر خدا و امام و رهبر آن هاست، می فشارند؛ به او تبریک می گویند و این گونه با او

بیعت^۴ می کنند.

۱- غدیر: آبگیر

۲- مقرر: مشخص، معین

۳- جهاز: وسیله ای که برای حمل بار یا انسان روی شتر می بندند.

۴- بیعت کردن: عهد و پیمان بستن

جشن غدیر

..... ۱۲ تا ۱۱

مدرسه ی

از ۱۰ تا ۱۱ بازدید از نمایشگاه کارهای دستی بچه ها

۱۳ تا ۱۳ نیاز، ناهار و استراحت

۱. به متن درس توجه کن.
مشورت کن و با کمک دوستانت

پاسخ بده. ◀

• به نظر تو، مهم‌ترین پیامی که پیامبر خدا در آخرین سفر حجّ خود به مسلمانان رساند، چه بود؟

• چرا واقعه‌ی غدیر، برای ما مسلمانان، این قدر اهمّیت دارد؟

۲. عبارت را تکمیل کن و برای

دوستانت بخوان. 🕒

• عید غدیر یکی از ...

۳. فعالیت‌ها را انجام بده. 🕒

• به تصویرها توجه کن.

• برنامه‌ی جشن غدیر در مدرسه را بخوان.

• تصویرها و برنامه‌ی جشن عید غدیر را با یک دیگر مقایسه کن.

• برنامه را به دلخواه تکمیل کن.

اسراف!

... چه چیزی؟ چگونه؟ چرا؟

فکر کن اگر در یک کلاس، فقط پنج نفر مثل وحید رفتار کنند، چه اتفاقی می‌افتد.

برگ‌های دفتر وحید

من اولین برگ دفتر وحیدم.

او ما را به تازگی خریده است.

من و دوستانم، با خوش حالی می‌گوییم:

چه خوب است وحید تا آخرین برگ ما را خوش خط بنویسد و با سلیقه و تمیز از ما نگه‌داری کند!

•

چه خوب! ... مثل این که وحید برگ اول را خوش خط می‌نویسد؛ برگ دوم را هم ...

ما با هم می‌گوییم: خدا را شکر! مثل این که از ما به خوبی نگه‌داری خواهد کرد.

ما بسیار خوشنودیم.

•

من برگ سوم دفتر وحیدم.

در این فکر بودم که وحید چه چیزی روی ما خواهد نوشت که ناگهان صدای دلخراشی آمد!

آه! من همراه برگ چهارم کنده شدم.

ما با وحشت به یک دیگر نگاه کردیم.

خدایا، وحید چه بلایی به سر ما می‌آورد؟

او، من و دوستم را به شکل موشک درآورد و از پنجره‌ی خانه به بیرون پرتاب کرد.

در این موقع، بادی وزید و هر دوی ما محکم به زمین کوبیده شدیم.

•

برگ پنجم نیز فرفره شد.

و برگ ششم ...

یگانه توحیدی
(کلاس بچه‌های طبیعت)
مدرسه‌ی ۲۲ بهمن - تهران

با خواندن قصه، فکر کن که با مصرف درست و به جا چگونه می توان از نعمت های خدا بهتر استفاده کرد.

۲

... راستش خودم نتوانستم چیزی بنویسم اما قصه ای را که چند روز پیش خوانده ام، برایتان می فرستم. امیدوارم خوشتان بیاید.

میوه های نیم خورده

خجالت زده به میوه های نیم خورده ای که روی زمین انداخته اند، چشم می دوزند.

با دستان مهربانش آن ها را نوازش می کند و می گوید: «عزیزانم ... شاید شما سیر و بی نیاز باشید اما مردم بسیاری محتاج اند.»
بی آن که حرفی بزنند، با چشمانشان از امام عذر خواهی می کنند.
آن گاه به هم می گویند:

«بیایید برویم و بقیه ی این میوه ها را به کسانی که محتاج اند، بدهیم.»
امام رضا - علیه السلام - با لبخندی به تصمیم آن ها آفرین می گوید.

سید علی کریم زاده

مدرسه ی ۱۳ آبان (اندیمشک)

آیا سمیرا هم اسراف می کند؟ نظر تو چیست؟

۳

سمیرا

هم کلاسی هایش کاردستی درست می کنند ولی او با کیفش بازی می کند.
دوستانش روی گیاهان مطالعه می کنند ولی او مداد رنگی هایش را بی دلیل می تراشد.
وقتی همه فعالیت می کنند، او وقت گذرانی می کند!

سمیرا نمی خواهد از وقت درس خوب استفاده کند؛ می گوید حوصله اش سر می رود.
خدا را شکر، تعطیلات عید نزدیک است؛ شاید کمی استراحت او را با نشاط کند.

تعطیلات عید نوروز رو به پایان است.

سمیرا با بی حوصلگی آهی می کشد و می گوید: «خدایا، چه قدر سخت است!»

مادر می گوید: «وقت زیادی داشتی؛ نباید آن را هدر می دادی.»

: این همه تکلیف! ... کم نیست؟

: دو هفته هم وقت کمی نیست.

: آن ها نمی گذارند ما استراحت کنیم.

: استراحت یا وقت گذرانی؟

من مثل سمیرای قصه ام نیستم اما فکر می کنم اگر مثل او بودم، چه قدر بد می شد!

سمیرا رضایی

مدرسه ی فروغ نور

۴

وقت طلاست!

همه می گویند وقت طلاست ولی طلا را می شود در بازار پیدا کرد؛ در حالی که وقت را نمی توان از جایی خرید. به همین دلیل، از نظر ما وقت گذرانی هم نوعی اسراف است؛ چون وقت خود را هدر می دهیم و از آن به خوبی استفاده نمی کنیم.

حسام اختری - امین عابدی

مدرسه ی شهید رجایی - کرج

خداوند چه می گوید؟

وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

(سوره ی انعام - آیه ی ۱۴۱)

... و اسراف نکنید؛ زیرا خداوند اسراف کاران را دوست ندارد.

۵

۵۶

۴

در خانه	در مدرسه	هنگام بازی و تفریح

۵

می توانی ...	اما چگونه؟
می توانی کاردستی های زیبایی بسازی. می توانی با کاردستی های یک نمایشگاه (در منزل، محله یا مدرسه) راه اندازی کنی. می توانی در زیباتر شدن محیط زیست مؤثر باشی. می توانی در بسیاری از چیزها صرفه جویی کنی. و می توانی ...	

۱. تو نیز داستان یا خاطره هایی را که درباره ی اسراف می دانی، برای دوستانت بگو.

۲. عبارت ها را کامل کن و برای دوستانت بگو.

چرا اسراف بد است؟

● اسراف باعث هدر رفتن ...

● خداوند ...

۳. با کمک دوستانت پاسخ بده.

چگونه می توان از اسراف دوری کرد؟

● هنگام مصرف کردن چیزهایی مثل آب، نان، کاغذ، سوخت و ...، چه نکاتی را باید رعایت کرد؟

● مصرف صحیح به چه معناست؟ در این باره چه می دانی؟ چگونه می توانیم از امکانات خود به بهترین شکل استفاده کنیم؟

۴. جدول را کامل کن.

● نمونه هایی از مصرف صحیح در خانه، در مدرسه و هنگام بازی و تفریح برای دوستانت ذکر کن.

۵. پاسخ بده.

هر بار که می خواهی چیزی را دور بریزی، کمی صبر کن، با خودت فکر کن و ...

چگونه می توان از چیزهای دور ریختنی استفاده ی مناسب کرد؟

